

Nagrada Josip Andreis

(za iznimne domete u muzikologiji ili glazbenoj publicistici)

Naila Ceribašić, Dora Dunatov i Jelka Vukobratović za urednički, autorski i priređivački rad u multiautorskoj znanstvenoj monografiji: *Rana domaća diskografska industrija: Edison Bell Penkala, Elektroton i Jugoton*; Zagreb: Institut za etnologiju i folkloristiku, Založba Univerze v Ljubljani; Znanstvena založba Filozofske fakultete, 2025.

Pionirski pothvati nerijetko imaju dvojaku prezentnost – kao iznenađujuć podvig vrijedan svih pohvala, ali i kao (najčešće) početni kamen neke buduće jasnije strukturirane formacije. Jedinstvenost predmeta četverogodišnjeg znanstveno-istraživačkog projekta *Diskografska industrija u Hrvatskoj od 1927. do kraja 1950-ih* koji je daleko nadišao početna očekivanja u ovom slučaju otvara prostor(e) rezultatima koji se, kao cjelina objavljena u knjizi „odlikuju trijeznošću u pogledu teme i gotovo suzdržanošću u pogledu zaključaka“.

No, ova se knjiga izdiže iz jednostavnog zbroja sastavnica znanstvenog projekta upravo zahvaćajući u srž pogleda na predmet, načina ispitivanja odnosno shvaćanja kakvo se do sada u nas nije činilo u akademskim istraživanjima glazbe. Knjiga nije samo važna kao iscrpno prezentiranje istraženih polja, nego i kao stav i prilagodba znanstvenih disciplina fokusu na fonografske zapise koji prelaze i granice raznovrsnih podjela u glazbi, ali i granice nacionalnog i državnog. Istom se u opsežnoj knjizi donosi i svojevrsna povijest, analiza i antropologija domaće glazbene kulture 20. stoljeća, pružajući i pogled u našu suvremenost, današnje prijeopore u ophođenju s glazbenim nasljeđem prošloga stoljeća.

Knjiga se u neuobičajenu iskoraku, kako urednice izrijeком potvrđuju, „odmiče od zbornika radova prema jasno fokusiranoj multiautorskoj monografiji, odnosno – knjizi“. I premda se raznolikost i raznovrsnost pogleda i dosega u prilogima 19 autora iz različitih zemalja u više od 30 članaka (tekstova) ipak je razvidna prevalencija autorskih priloga članova projektnog tima, a onda i (piramidalno) jasan koncept i artikulacija građe koja je bila u rukama triju urednica koje potpisuju autorski koncept knjige, njezino uređivanje, priređivanje tekstova.

Činjenica da je knjiga prvi pokušaj sustavnog (znanstvenog) dokumentiranja, analize i kontekstualizacije početaka hrvatske diskografske industrije te njezine uloge u oblikovanju glazbene kulture 20. stoljeća, sama po sebi ima znak važnosti, ne samo za glazbenu (muzikološku i etnomuzikološku) struku, nego i šire u smislu kulturološkog prikaza, a dragocjena je baza podataka koja obuhvaća snimke i ploče triju pionirskih domaćih tvrtki – Edison Bell Penkala, Elektroton i Jugoton, u doba šelak ploča, dakle do kraja 1950-ih, a od 1927. Upravo ta godina koja će se uskoro zaokružiti stoljećem, pokazuje i *kairos*, pravi trenutak objave publikacije, koja će imati i svoju elektronsku verziju i to u slobodnom pristupu, čime zasigurno svojevrsnim *evangelizacijskim* odnosom prema objavi zaslužuje dodatno poštovanje i pohvale autorsko-uredničkom timu.